

La Nació

Setmanari adherit a la "Unió Catalanista"

Redacció i Administració: CANUDA, 14, Pral.

ELS IDEALS DE L'AVENIR

Les burgesies arreu del món són desentranhades i arreu del món també accionen mogudes per un egoïsta esperit de mercantilisme que ofega en la generalitat de casos tota noció d'humanitat i amor al proïsme. Ha volgut actuar la burgesia amb un tal dalit especulatiu, que arreu de la terra els obrers han hagut d'aixecar la seva veu i, redreçant-se virilment, han tingut de fer les afirmacions contundents, clares i categòriques que avui constitueixen el mòbil de la lluita i l'actuar dels moviments essencialment obreristes.

L'estament burgès de la nostra societat, convençut que llurs organitzacions representaven valors més alçats que no pas els que són representats per les organitzacions obres, ha volgut eixafar els baluards de defensa proletària que els treballadors han bastit i s'ha valgut, a l'intentar-ho, de tots els procediments que la seva desatentada cobdícia li ha suggerit. Han hagut de lluitar a cada moment i front a front els procediments i els organismes burgesos amb els organismes i els procediments dels assalariats. La lluita ha estat i és encara enverinada, plena de passió, sobreixint d'ira. No han pas, però, sortit amb la seva deria els nuclis poderosos.

Comptant amb elements per a fer socombrar els seus adversaris, la burgesia no ha pogut, sortosament, enderrocar ni anul·lar les fortaleses proletàries, i l'associacionisme obrer, si bé no ha obtingut un triomf total i definitiu, ha pogut, en bona part, oposar un mur de contenció a les demasies dels explotadors socials, que han vist no més l'home com a instrument de treball, amb dret a rebutjar-lo quan i com els fos plaent.

En els pobles febles i, per tant, posseïdors d'una economia raquítica i pobre que ha impedit que la seva vida comercial podés ampliar-se, la dominació capitalista, a conseqüència potser de la mateixa feblesa que d'aquells pobles s'ha emparat, s'ha fet sentir, damunt de l'obrer, més verinosament i amb més força que no en els pobles de ferma ex-

pansió comercial. No vol dir això que no existeixin en aquests darrers pobles iniquitats que sols poden desaparèixer quan els règims burgesos que avui regulen la vida social dels pobles siguin totalment renovats i modificats; però com que el capitalisme aspira a una altra mena de desenrotllament més ampli, més complicat, l'opressió capitalista se fa sentir damunt dels obrers d'una faïça diferent que en els pobles de migrada vida econòmica.

En el nostre poble, d'expansió econòmica bon xic feble, la burgesia, que ha sostingut formidables lluites amb l'obrerisme català, no s'ha distingit pas gaire, és cert, per la bonesa i rectitud de procediments i costums pels seus elements posats en pràctica. Innombrables burgesos hi ha que en el concepte polític són partidaris, i per això breguen, d'instaurar a Catalunya un ampli règim de caràcter autònom, aspiració que equival a ésser fervent devot d'un pregó sentiment d'amor a la Patria i, per tant, d'amor pels catalans, i, no obstant, repetim, no s'han distingit gens per a basar les seves particulars indústries i negocis en noves i modernes modalitats de treball que fessin comprendre als obrers que aquells que en l'aspecte polític suspiren per la reconstrucció col·lectiva d'un poble que resta descaracteritzat, sense voluntat ni facultats per a decidir els propis destins, en el concepte social sentien ansies d'implantar dins del nostre poble sistemes d'organització nacional qual tendència i finalitat fossin les de desterrar de la nostra Patria els dolors i malestars socials que anguien i fan pesarosa la vida dels estaments humils, que s'han de subjectar a l'esclavitud d'un sistema de treball del qual no n'obren ni tant sols el jorn de la seva total i absoluta redempció.

Si els nuclis poderosos de la societat volen que els treballadors aimin la Patria, deu humanitzar-se totalment l'organització social i ha de considerar-se com una gran sofrança de la patria, que a la patria no té dret d'existir, la més lleu ombra de dolor humà.

Que s'humanitzi la patria, bo i socialitzant tots els seus organismes; que s'infiltri en les públiques accions un pregó sentiment nacionalitzador, i els treballadors, l'obrerisme, no consideraran la patria com una mena de sentimentalisme malaltic, sinó que creuran—perquè serà cert—que la patria és un racer ont s'hi eixopluguen els homes a l'allunyar-se de tota mena de tiranies, de sofriments, de misèries, de penositats, de farses.

Que cap element social pugui dir a un altre, tot senyalant-li la patria: «No ho és la patria nostra, la patria de tots, això que vosaltres venereu, no. És aquesta la patria dels altres, dels satisfets. Cap llaç de solidaritat social ens lliga i ens estreny els cors; al contrari, són cadenes d'opressió i de tirania les que agarroten el nostre còs i embruteixen la nostra ànima.»

El nou regnat social que per a tot el món s'apropa impossibilitarà que cap home pugui creure's que no té patria. Tindran, gustosament, patria tots els homes i, ademés, estaran joiosos de tenir-ne i cercaran a la patria adaptar-se aquells que alguna volta n'hauran volgut fer abstracció. I és que a l'instaurar-se al món el socialisme agermanarà els sentiments dels homes, i, a l'adquirir efectivitat i eficàcia plena el nacionalisme, ajuntarà els sentiments dels pobles. L'internacionalisme, naturalment i respectant les peculiars característiques dels pobles, serà un fet, de la mateixa manera que ho serà la germanor entre els homes, car haurà desaparegut l'indigne oprobí que representa l'existència de l'assalariat que per als altres produeix i treballa, i no existiràn tampoc pobles que amb dret a fer lliure manifestació de llur existència se veuen anul·lats col·lectivament per l'esperit despòtic dels esclavitzadors de nacions.

Camina el món de cara a la llibertat i afirma, cada dia més, el dret que a fruit-la els pobles i els homes tenen. Perquè el nacionalisme i el socialisme integralment representen aquell esperit lliberador, el nacionalisme i el socialisme són els ideals de l'avenir.

La Catalunya heròica

En Ferrés Costa

AQUELLS que no han sabut comprendre, encara, la complexitat del problema català, que'ns acompanyin un moment a interrogar la tomba oberta d'En Ferrés Costa. Que li preguntin per què ha mort, per què aquella joventut brillant, en plena possessió de tots els dons terrenals, ha estat oferta generosament a la causa d'altres homes i d'altres pobles, per ell, el fill d'aquesta terra desvalguda, que demana el cor i el sacrifici de tots els seus fills...

Jo l'havia conegut a En Ferrés Costa. El väreig conèixer quan encara en sos ulls petits i violents s'hi llegia la sorpresa de la vida social, que, ell, en sa fantasia de pastoret solitari, l'havia imaginat bella i digna, i quan encara en son parlar humil s'hi descobria l'insaciable desig de lluita, l'afany d'aventures, l'ambició de saturar el seu delicat esperit en la gloria dels més altíssims ideals. Amb l'ànima àgil, com tots els que s'enlairen des d'un fons humil, per a ell no hi havia lastre de família, ni orgull de posició, ni nostalgia de terror. Era de Catalunya i era de tot el món. Volia ésser el que era, però volia viure enfortit pel coneixement de tot; volia tenir la seguretat que el seu judici era recte, i volia fruit de la visió de la patria magnificada per la visió dels millors atributs dels altres pobles.

I després d'haver corregut l'Europa, després d'haver tastat les subtilitats de la vida dels privilegiats, quan passava el perill de caure en l'incertitud i el caos, ve el cataclisme, s'encén la gran foguera i En Ferrés no vacil·la. Sab d'on ha sortit i on va. «El lloc dels antimilitaristes, és a l'exèrcit de França», diu ell. I En Ferrés se junta a l'exèrcit, va a la guerra i a la guerra mor, avançant, tal com ell havia de morir, avançant, en una jornada gloriosa i trista per a la França, car quan En Ferrés va caure ja no quedaven en la divisió ni quefes ni oficials.

Tinc davant meu lletres d'En Ferrés, escrites pocs dies abans de morir. «Tant mateix fóra ben trist romandre per sempre més en aquestes terres estrangeres!» Més avall deia que tenia la convicció de tornar. Tot va acabar-se en un instant. Es un dolor cruent pensar que una misera bala apaga de sobte tots els neguits, totes les esperances. A més d'aquest tresor que és motiu d'una vida, En Ferrés Costa va oferir també a la noble França la torturadora racana de deixar les seves cendres lluny de tot amor, eternalment confoses amb les d'una massa anònima que, en la plenitud d'una civilització, se delmava per a purificar-la i fixar-la sobre fonaments indestructibles.

A nosaltres, encara ens queda ànima per a admirar el sacrifici del nostre company. Mentre ell reposa, els nostres sentits són sans i conserven, encara, l'impressió del contacte amb l'heroi. El nostre pensament corre atret per les riqueses de la vida i sempre torna al record del sacrificat, d'aquell que ja no és, que ja no pensa, que ja no espera, que ha ocupat el nostre lloc i ha renunciat a tot el

que nosaltres posseïm per a que podem gaudir en pau çò de que ell s'ha privat per a sempre.

Enlairem la nostra pensa per a pensar dignament en el company perdut. En Ferrés havia eixit de les nostres rengleres i era, en certa manera, el nostre representant. No podríem anar enlloc amb els nostres ideals i amb les nostres quimeres, sense el testimoni dels martrés escollits. Un dia ens encararem amb la França i li direm: «No't pots desentendre de nosaltres. Hem sigut al teu costat; hem sofert les teves penes; t'hem pagat els deures que com a homes lliures contrèiem amb tu, i t'hem donat la sang divina d'excelsos germans nostres. No't parlem d'En Jofre ni d'En Pau ni d'En Foch, que aqueixos ja'ls coneixes, perquè en les hores d'esglai, ells, catalans com nosaltres, eren el centre de la constel·lació de les teves esperances. Parlem d'aquells que, per ésser anònims, necessitaven major abnegació per a immolar-se, d'aquells que's confonien voluntariament amb el ferro i el foc, i que, àdhuc tenint accés a lo més enlairat del pensament humà, anaven resoluts, oblidant-se de tot, com si fossin material insensible, a morir per tu, a deixar per tu la vida de la carn i de l'esperit. Es això el meritori, és això el que no hauràs d'oblidar mai tu, França admirable, mestressa dels nostres entusiasmes i dels nostres amors.»

En Ferrés, en terres del Nord de França, ha mort per Catalunya. No és tant subtil el nexa que lliga aquests ideals que tots no el podem veure. Per algun motiu claríssim unim nosaltres al dictat de nacionalistes l'amor a totes les humanes llibertats. Tant com la nostra sort ens interessa la sort de Serbia, la sort de Polònia, la sort de Bèlgica, el triomf de l'ideologia radicalment reformadora que a l'Anglaterra i a França va guanyant el poder i per l'adaptació d'un més recte sentit de justícia va posant en primer terme l'abolició de tot privilegi en favor de l'individu i de la col·lectivitat. Es així que Catalunya i els catalans podem enrobustir les nostres esperances, ajudant a la mort o a l'afebliment del poder absorbent, lligant-nos a la lliure Europa, a l'Europa prepotent, que ha d'eixir més forta i més viril després d'aquesta lluita formidable.

En Ferrés Costa i tots els que com ell han anat a la guerra a ésser material inconscient, mentre s'acomplia el prefaci de la gran solemnitat redemptora, a l'hora del cànon, seràn els sacerdots ungits que hauràn de dir quins han d'ésser els resultats d'aquest gran sacrifici. Nosaltres pressentim l'hora crítica de les resolucions finals, l'hora en que caràcters com el d'En Ferrés Costa han d'actuar mostrant als homes la magnitud de l'esforç fet per a que floris lliurement el que retenien al fons de la consciència llur. Hi serà en aquests instants Catalunya? Haurèm d'enyorar aleshores la figura humil i a l'ensems gloriosa d'En Pere Ferrés Costa?

M. SERRA I MORET

HISTORIA DELS MOVIMENTS NACIONALISTES

per A. Rovira i Virgili

Edició Popular : Els tres volums, 5 ptes.

Quedant pocs exemplars d'aquesta edició especial es reservaran els existents per als qui es dirigeixin al domicili de la Societat Catalana d'Edicions (Zurbano, 4, baixos) fins al dia 10 d'Agost i presentant aquest anunci de LA NACIÓ.

GUAITA

Hi ha, actualment, una important qüestió a resoldre entre'ls elements industrials de Catalunya i els polítics regionalistes, d'una banda, i el Govern de l'altra.

Fou a l'iniciar-se el gran conflicte europeu, que'ls elements industrials formaren aquella anomenada Mancomunitat Econòmica, de la que n'eixiren una serie d'orientacions encaminades a preservar el nostre poble, se digué, de la miseria i la fam que pogués patir com conseqüència del greu trasbalsament de la vella Europa. I el govern d'En Dato, com bons conservadors, creà la disolta Junta d'Iniciatives, i com a l'ensem se rebien aquí grans demandes per part de França i d'Alemanya per als seus exèrcits, els nostres grans industrials, enlluernats per un guany immediat, abandonaren o quan menys no intensificaren l'acció en favor d'obtenir l'acord de les mides que la més rudimentària previsió aconsellaven. Les demandes d'Alemanya termenaren amb el bloqueig dels aliats; els de França, pel costat exagerat en diferents casos, els han obligat a produir-se propiament el necessari. S'han acabat les demandes i ha renaixut el conflicte.

Els qui amb tanta suavitat han tractat al govern d'En Dato, els qui tan bella arribada recentment li prepararen, suara aparentment serva una ferma ira contra aqueix governant. Aleshores no posàrem fe en l'acció del Govern; avui hi afegirem que tampoc ne tenim en els regionalistes i els elements econòmics, car la seva acció no és constant, sino quan convé als seus particulars interessos.

Per a enterir-nos, uns i altres, retreuen el fantasma de la miseria i la fam, talment com si siguessin ells els menaats de patir-ne. No sabem pas que dels extraordinaris guanys, d'algun fabricant, en aqueixa ocasió, n'hagi repartit ni un céntim als humils, els veritables productors, sense'ls quals no hauria pogut realitzar cap negoci. Per això considerem irònic que'ls regionalistes que no pogueren païr la solució donada a la vaga dels teixidors perquè aparentment afavoria als obrers, i els grans industrials que sols van al seu negoci, escanyant els jornals fins que més no poden, parlin de fam i de miseria...

Nosaltres creiem, que, sols un orat, pot creure en una lluita entre'ls elements conservadors i el Govern; car teniu el convenciment que totes les menaces del banquet del Tibidabo acabaran amb un altre banquet, que potser presideixi el mateix Dato.

Cal només trobar la fórmula, i els polítics espanyols, hi son destres. Quan els convingui, com sempre, vindrà l'arranjament.

I els obrers i els petits industrials seràn els únics menaats per la miseria.—F.

Una qüestió de lluita social

ENTRE els problemes més transcendents que agiten les passions dels homes, un n'hi ha que és necessari resoldre, el del dret a la vida.

Que lluiti l'home en l'ordre d'idees que vulgui, i sempre se trobarà enfront d'aquest problema, i no perquè la terra no abasti a les necessitats de la vida de tots els homes, sinó que aquest problema existeix a causa de la deficient organització de l'actual societat humana.

Segons Rousseau, l'home ha nascut lliure i, no obstant, a tot arreu se troba entre cadenes... Per a demostrar això, no crec que hi hagi necessitat d'esforçar-se gaire, puix s'està veient cada dia i en cada moment, i no precisament en l'ordre individual, sinó que, també, en el col·lectiu.

No donareu un pas sense haver de fer equilibris, i fent equilibris i tot, caureu, al veure-us més segurs en vostres petjades.

La força, pel sol fet de ser-ho, implica ja una tirania, i els seus efectes forçosament han de ser contraris a l'emancipació humana.

Diu un pensador que un dia va discutir-se si l'humanitat perteneixia a un centenar d'homes o aquests a l'humanitat, i va deduir-se que l'humanitat era un feude dels cent... Aquests, amos i senyors del món, han fet i desfet en totes èpoques a voluntat absoluta, naixent les lluites oposades de llibertat i tirania... Aquesta és la lluita fonamental de la vida humana. En el concepte humà, lluitar per la llibertat és, com si diguessim, lluitar per l'emancipació social i econòmica dels homes... No crec que entre totes les lluites humanes n'hi hagi una altra de més alt concepte altruista... Estudieu-les totes; seguiu el curs evolutiu d'elles; analitzeu la finalitat que les indueix a obrar i moltes voltes hi trobareu un punt d'egoisme.

Els efectes de la tirania se senten sempre per graduació, i és que, en els nostres dies, encara subsisteixen les classificacions humanes... Segons la classe social a que l'home pertany, més la tirania pesa damunt d'ell.

Aristòtil afirmava que els homes no són naturalment iguals, car els uns neixen per a l'esclavitud i els altres per a la dominació... Aquestes teories han arrelat d'aital manera, des d'Aristòtil als temps presents, que l'esclavitud i la dominació han estat una llei dintre dels pobles.

Mireu si això no és una contradicció de la vida humana: els uns, naixent per a l'esclavitud i els altres per a la dominació. La força absorbint el dret; la raó avassallada i anul·lada per la potència dels que dominen, pels amos i senyors del món, hipotecadors de la voluntat dels que no han nascut per a manar i si sols per a obeir. Rarament a cap legislador se li ocorreix consultar al poble quan s'ha de dictar una llei reguladora de la cosa pública. I sabeu per què? Perquè el legislador, en totes èpoques, s'ha fet seva aquella teoria de Calígula, al dir que *així com un pastor de*

bèns és d'una naturalesa superior al remat, així també els pastors d'homes són d'una naturalesa superior als pobles.

Enfront d'aquestes teories no és d'estranyar que per a dictar una llei s'hagi pres per costum consultar als *pastors* i no al *remat*.

No us creieu que l'humanitat hagi donat petjades gaire gegants en el camí del progrés evolutiu dels pobles, car avui, si fa o no fa, estem en temps dels Calígules, perquè al poble se'l té encara com a un remat de xais amb pastors per a menar-los.

Si davant d'aquestes iniquitats s'aixequen veus de protesta, són tingudes al moment com a accions violentes i pertorbadores, i prompte la força té cura de fer-les emmudir, sense voler esbrinar si és justificada o no la raó aon aquelles veus s'afirmen.

Ve dient-se, ja fa alguns segles, que, segons el dret natural, tots els homes són iguals, i, malgrat el temps transcorregut, és tinguda encara semblant afirmació com un ideal sens forma possible. Ni el progrés social, ferm trasbalsador de les coses humanes, ni la ciència, esvaidora de les ombres que priven la claror de les coses certes, han tingut prou eficàcia per a que l'home sigui un ser lliure en absolut i no una barreja confosa amb classificacions diverses.

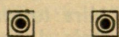
Un dia les lleis romanes consideraven l'esclau com a home, i avui, si bé les lleis modernes de fet no accepten l'esclau propiament dit, toleren, no obstant, una casta especial batejada amb l'adjectiu de proletari, que en les lleis de l'economia política és conegut amb el nom d'*home-màquina*. An aquest, pocs avantatges les tiràniques lleis de la societat li concedeixen, i així se dona el cas que quan se troben aniquilades les seves forces i ja no pot donar el que d'ell s'espera, se'l rebutja com a bestia de càrrega ja nafrada pels anys, i allavors aquella mà que un dia fou instrument constant de producció, en lloc de cloure's empujant l'eina del treball, ha de restar oberta pidolant gràcia de porta en porta per a viure, podent-se notar que'ls mateixos que un dia, com a bons economistes, sabien calcular la força propulsora que l'organisme físic, home, desenrotlla, li barren aquella porta a la qual els agotats truquen.

Aquest és el final del treballador i aquesta és la conseqüència de la desorganització en el sentit jurídic de les lleis humanes.

A resoldre aquesta qüestió deuen encaminar-se avui les lluites modernes.

El dret a la vida és inherent a l'home i no pot negar-se-li, perquè sols a l'intentar-ho es comet un crim de lesa humanitat, castigat per les lleis infrangibles de la naturalesa. Si ara, en els temps presents, aquest dret està en litigi, dia ha de venir que constituirà la pau i l'amor dels homes.

AGUSTÍ PEDRET I MIRÓ

En el número vinent: «L'acció socialista i la renovació d'Europa», per D. Martí i Julià ♦ ♦

Els rurals i el Nacionalisme

POT afirmar-se que la benemèrita Unió Catalanista, amb ses darreres afirmacions, ha pujat un graó més de l'escala que ha de fer-la arribar al cim de la muntanya on hi ha enclavats els termes de la Llibertat del Poble i de la Nació Catalana.

Les evolucions que a alguns individus de mentalitat obtusa els sembla que no deuen haver d'existir, són propies de tot moviment social que vulgui viure d'acord amb l'època en que actui. L'estancament d'una idea — per bona que sigui — no porta a cap fi pràctic. Per això veiem als partits polítics com caduquen i fracassen, perquè en la majoria de casos volen viure sempre igual que en l'època que varen fixar llur programa.

L'Unió Catalanista, que ha viscut, viu i vol viure evolucionant, basa llur evolució en l'avenç de les modalitats ideològiques dels homes i dels pobles, i és per aquest motiu que fa afirmacions renovadores i modernes.

Aquestes proclamacions darrerament fetes, a l'ésser conegudes de la gent senzilla i rural dels pobles de Catalunya, s'endurà llurs entusiasmes. Jo ho he pogut veure en aquest encantador i ubèrrim Penadès. Aquí, de catalanistas, tota la gent del camp ho és, més no s'ho saben conèixer. Els sentiments patris els tenen inculcats en el cervell i el cor, però no els saben fer servir. Manca propaganda, manca fer-los entendre com han de fer ressaltar llur patriotisme, amagat fins avui.

Les noves orientacions de l'Unió farien, en nostra comarca, trontollar els despotismes i caciquismes que encara hi regnen. Són, al meu entendre, la base fonamental dels somnis de la gent camperola, que no han revelat a ningú perquè no saben com dir-ho. Són el que ells desitgen, sense saber expressar-ho, mentre la seva suor corre cara avall, a l'ensem que amb revolada forta i segura ensorren l'eixada en el solc que obren en la terra que fan fructificar per als altres.

Jo, senzill soldat de les rengleres de l'Unió, humilment, des d'aquesta terra fecunda, on hi regna la virginitat de cor, vui dir-vos que té d'anar endavant la tasca començada per a que nosaltres podem obeir els consells i els manaments vostres.

I treballem força, que ja us imitem. Aleshores, segur n'estic, el Penadès, els homes rurals i rústics, sabrem complir nostre deure de nacionalistes catalans.

Avant sempre, que així la suor del pagès que treballa, avui, la terra nostra en profit de son amo i senyor, farà fructifera aquesta mateixa terra en bé de tots. Llitem fermament contra els opressors i proclamem els principis nacionalistes. Proclamem-los, que la Patria serà nostra i la terra de tots els catalans!

JOAN ALCOVER

Vilafranca del Penadès, juliol 1915

Del món del treball

La família obrera

II

PER molts exemples que apuntessim en aquestes notes, sempre ens quedariem curts. Així, no registrarem més que un cas de cada un dels més coneguts estaments obrers — sempre arrancat de la realitat —, o, més bé, d'aquells que millor se guanyen la vida.

Parlem, doncs, del dependent de comerç que cobra un sòu mensual de trenta-cinc duros, que arriba un dia als quaranta, als cinquanta. Fem abans una aclaració. No fos cas que els que no saben els sòus que cobra la dependència se figuressin que tots els dependents arriben un dia a cobrar dues-centes-cinquanta pessetes mensuals. No, no. Són legió els que's passen la vida amb mesades de trenta i trenta-cinc duros; són exercit els que's passen anys i anys amb vinticinco. Però posem que el dependent té una mesada de dues-centes pessetes: 6'66 pessetes diàries els mesos de trenta dies; 6'45 pessetes si el mes és de trenta-un dies. Amb 6'66 pessetes cada dia, l'home constitueix una família. I no cal dir res més. Amb això ha de vestir de senyor i vestir-hi els seus; amb això ha de pujar als fills i pagar el lloguer de casa i la llum i menjar. Si no és un viciós, si la seva esposa és una virtuosa de l'economia, si la seva esposa té algun ofici — sastressa, modista, cosidora de robes blanques, etc. —, se passaràn la vida modestament, però tirant endavant. Més si la muller era una noia, una senyoreta mimada dels seus pares, que, per un mal entès amor dels seus, ha fet sempre la seva santíssima voluntat, que ha pujat frèvol i lleugera i gandula — encara que la paraula sigui dura —, pobre del dependent: està condemnat a una semi-miseria mentre visqui. Això, aquell que's defensa guanyant de dues-centes pessetes. Més, pensem que són molts, molts, els que no arriben en sa vida a rebassar els trenta o trenta-cinc duros.

I el que hem dit del dependent podem dir també de la multitud dels buròcrates, dels oficinistes que cobren salaris de vinticinco i trenta duros al més. Jo us convido a lo següent: Situeu-vos, un dia, a l'hora de la sortida d'oficines, davant l'Ajuntament, la Delegació d'Hisenda, el Govern Civil, el Palau de Justícia, la Diputació i observeu els que van sortint. Entre la multitud, veureu una que altra cara de satisfet; però la nota general serà una desfiliada de desgraciats, de famèlics, en alguna ocasió; les cares de galtes begudes, pàlides a més no poder; els ulls ensorrats en les conquestes, les robes i el calçat, tot, en una paraula, us dirà que aquells que veieu desfilar, si no viuen en la misèria més absoluta, poc se'n manca.

Com el dependent i el buròcrata, així el que està en el despatx d'una indústria, d'una banca, d'una companyia poderosa, assentant partides o xifres, en un treball monòton, pesat, terrible. Se cometen veritables infamies entre els dependents d'escriptori. Són tant corrents els guanyos de deu, quinze, vint i vinticinco duros mensuals, que indigna pensar-ho.

Però considereu que acabem de parlar de l'aristocràcia obrera. Fora d'aquest cercle hi ha peons de fundició, manobres, brigades de companyies, brigades de l'Estat, brigades municipals, descarregadors del port i de les estacions, hi ha multitud, multitud de multituds que han de viure de jornals que oscil·len entre tretze, onze i deu rals; això quan tenen feina. Ja compendreu l'horror d'aquestes xifres, si és que els que les llegiu teniu una mica d'ànima i no és mentida el vostre amor al proïsme.

Amb tot, no és això el més paorós. Entre mig d'aquestes munions, com el més negre

de la taca negra, se destaquen els sense feina. Sense feina!... Sabeu el que això significa?... Sabeu el que representa veure transcorrer setmanes i mesos sense dur a casa una sola peseta? Si us en puc esmentar casos! Sé d'un conductor de tramvia que estigué un any sense poder trobar feina. La desesperació s'apoderà d'ell; abans que la desesperació una terrible anèmia cerebral (conseqüència de la misèria), i l'una i l'altra cosa acabaren amb la raó de l'home, que anà a parar al manicomi de l'Hospital de la Santa Creu a Sant Andreu. Sé d'un cadiraire que per la mateixa causa contragué una tuberculosi que l'ugué a la tomba. Sé d'una pobre teixidora que, no podent resistir la misèria que rodejava a ella i els seus fills, en un rapte de desesperació, se tirà sota les rodes d'una màquina carrilera. Sé... Per què seguir? Si aquest «Sé» devindria un rosari macabre que no s'acaba mai.

I és possible que us demaneu aquells que ni de lluny ni d'aprop heu conegut tantes misèries i inquietuts: «Però pot viure's amb sis pessetes, amb quatre, amb dues i mitja?» Si, si, se pot viure morint; se pot viure maleint moltes vegades l'hora i el dia que a un el dugueren al món... Per a que us podeu fer una idea de com se viu, arribeu-vos, com jo he fet, als carrers dels Metges, Tarròs, Fonollar, Mònac, Acequia, Arc de Jueus, a tots els que s'enclouen entre la Via Laietana i el del Comerç i Saló de Sant Joan, entre el carrer Alt de Sant Pere i Princesa; els de la barriada de Santa Madrona; pujeu per les escales fosques, humides, pudentes; entreu als pisos, igualment foscs i humits, on la gent viu apilada en cambres reduïdes que han vist passar i morir cent generacions. Creieu que tot Santa Madrona és vici? No. De les quatre parts de la famosa barriada una viu del vici, les tres restants són un immens quarter de miserables, de gent que treballen i que viuen allí, per no poder viure enlloc més, que quan no caben en els pisos, conviuen a munts, s'acomoden en els terrats, en coberts de fustes, de qualsevol manera. Visiteu-la aquella barriada, visiteu-la, i us explicareu, com jo fa temps m'ho he explicat, la revolució que bull constant en les sangs dels que són l'exèrcit obrer.

Si us fa aprensió ficar-vos en aquells carrers, podeu arribar-vos al Poble Sec, a Gràcia, a Sans, a Sant Martí, arreu ont vegeten els que treballen. I vagi, per avui, un darrer exemple, per a acabar:

Dies endarrera, un doctor amic meu me convidà a fer una visita amb ell. Era això al carrer de Catalunya de la barriada del Poble Nou. El record no s'esborrarà mai més del meu cervell. El malalt estava en una cambra-sala-arcova de regulars dimensions. Per a ell sol no hauria estat del tot malament; més, en un recó de la sala, en altre lliç, reposava una criatura de tres o quatre anys; en altre recó cremava un fogó amb carbó de cok, ont se feia el dinar; en un pany de paret hi havia la taula de menjar i, escampades arreu, tres o quatre cadires i un «mundo». El malalt era l'arrendatari del pis i tenia subarrendades totes les altres habitacions. En resum, en un pis format per dues sales-arcoves i dues cambres hi vivien, hi viuen, *ben segur, tres matrimonis amb quatre fills!*...

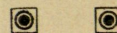
— És possible això? — vàreu dir a l'amic.

— Si és possible? Mira: tota la casa és igual. Aquella d'allà, el mateix. I, com aquestes, la majoria d'aquesta barriada famosa de «La Plata». Sabs quant paguen de lloguer aquests que hem vist ara? Trenta pessetes cada mes. Sabs quant guanya el que guanya més? Tres pessetes i mitja cada dia. Com vols, doncs, que ho arreglin? Doncs, com ho has vist. Ajuntant-se

deu o dotze en un pis per a tres o quatre i fent-ho servir tot de dormitori, de menjador i de cuina. Creu que és un miracle que estiguin tant bons com estan. Amb tot, ja has vist l'aspecte miserable que presenten.

Caminant carrers amunt, al deixar l'amic per a que seguis les seves visites, vareig fer el que mai havia fet amb ell al donar-li comiat: descobrir-me, al temps que encaixavem. Jo sabia l'amor que ell tenia als seus malalts pobres; el que no sabia que ell fos un martir, un apòstol de la ciència de curar, perquè ell no ho ha dit, més jo ho sé prou bé que moltes i moltes de les seves visites no les arriba a cobrar mai.

PERE CASALS

MANÍES

ELS catalanistes tenim la obligació inescusable de vetllar continuament per la dignitat de Catalunya. Aquesta obligació ens l'hem imposada nosaltres mateixos al proclamar-nos defensors de la nostra Patria.

Aquesta mateixa obligació fa que posem en evidència tota aquesta part del nostre poble, que, menyspreuant el nostre llenguatge, té la pretensió de passar per més culte adoptant-ne un altre que no coneix prou, perquè li és impropri a la seva manera d'ésser, i que sovint el posa en ridícul.

Això, que podem dir-ne una mania, d'algun temps ençà, ha tornat a arrelar en certa classe de gent, que creu, i diu ella, que aital llenguatge distingeix més a la persona que l'usa. Quanta cursileria!

I per això mateix ens trobem amb moltes famílies que, primer que tot, deuen tenir en compte la seva condició de catalans, ja que catalans han sigut tots els seus ascendents, i que tant sols per a dignificar la memòria d'aquells, deuen apartar als seus fills d'aquesta vergonya que'ls rebaixa fins a fer-los mereixedors del dictat de catalans renegats. Quina baixesa!

A més d'aquesta mena n'hi ha un altra de gent, en la nostra generació, que per una altra mania tant mal entesa com la primera, en tot i per a tot, fa us del llenguatge oficial, que per més oficial que sigui, tractant amb *particulars*, no deixa d'ésser estrany a la seva naturalesa, donant per excusa que no escriu el català *perque no'n sab*. Que per ventura *sab* el llenguatge que usa? Repassem els seus escrits, i moltes vegades hi trobarem els conceptes tergiversats del sentit que ha volgut donar-li. Quanta tonteria!

I són tantes les manies, totes elles mancades de lògica, que sofreix el nostre poble, inconscient en aquest sentit, que a tothora els catalanistes ens veiem obligats a censurar-les-hi, el qual fa que la nostra tasca cada dia tingui d'ésser més persistent, ja que perjudica en alt grau la característica de la nostra raça.

Prou sabem les dificultats d'aquesta obra de recatalanització que'ns hem imposat, més amb tot, estem convençuts que tard o d'hora té de donar el seu fruit, tornant a la raó a aquesta part del nostre poble, que de bona o mala fe, ajuda als nostres enemics que són els enemics de Catalunya, en l'obra desmoralitzadora que anys ha realitzat, furgant per a que prenguin carta de naturalesa els seus usos i costums oposats del tot a la nostra manera d'ésser.

JOAQUIM DELCLÓS I DOLS

La raó de la vaga dels minaires anglesos

JA està solucionada la vaga dels minaires anglesos, que comprenia 200.000 obrers de les mines de carbó; ja està solucionada. No és tard per a donar als nostres lectors aquesta nova—anc que ja la sàpiguen—, perquè el que volem és escriure unes consideracions al marge d'aquesta formidable afirmació proletària, tant arbitrària i malintencionadament combatuda pel *chauvinisme* francès i pels vells partits del Regne Unit.

La vaga dels minaires anglesos, plantejada al seu temps i sense permetre dilacions, que mai deuen acceptar-se quan és l'hora de les reivindicacions, fou combatuda des del primer moment com un fet monstruosament antipatriòtic, i hi hagué el propòsit—per l'augment momentani del preu del carbó—de llançar al poble damunt dels vaguistes com a responsables de l'encariment del combustible. Es a dir, que la vaga dels carboners fou titllada desseguida—amb l'intent de que fos ofegada qui sab a quin preu—d'antipatriota, atenent a l'estat de guerra de l'Estat, i d'antipopular, perquè venia a encarrir la vida del poble.

El seny dels governants anglesos i la serena confiança dels vaguistes en la justícia de la llur demanda, han conjurat un gros conflicte. La vaga ja està acabada. La raó dels obrers en plantejar-la ha estat confirmada per l'acceptació, gairebé íntegra, de les seves pretensions.

Diem que 'l seny i la raó han conjurat un gros conflicte que hauria pres enormes proporcions, a jutjar per la violència amb que des del primer moment combateren el moviment proletari «els elements d'ordre» d'una i altra banda del Canal. En la seva exaltació patriòtera, un gran diari anglès, *Daily Express*, caracteritzat per les seves campanyes antisocialistes, oferia un premi de 125.000 francs a qui descobrís la mà amagada dels alemanys en el moviment obrer. I com que aquesta mena de premsa no és d'ara que ve atacant tota idea de reivindicació social, sinó que ja és conseqüència d'una llarga campanya emmenada a qualificar d'antipatriotes tots els moviments dels treballadors anglesos, no cal dir com ha aprofitat l'estat actual del conflicte internacional per a intensificar la seva obra pertorbadora, que no ho ha estat, ara, —ho repetim— pel seny del proletariat del país de Gales i perquè a Anglaterra hi ha governants. Quan el curs de la vaga no deixava entreveure encara una solució per la negativa dels obrers a acceptar l'arbitratge, i quan el govern anglès menaçava amb aplicar als vaguistes les penyores diàries de 125 francs, un periodista anglès escrivia: «Ara comencem a tenir l'impressió de que aquest país és governat.» I era aquesta una de les més suaus característiques de la violència de la campanya patriòtera, tant exaltada i fòra de tò, que motivava que un escriptor, imperialista també, però menys influït del mal de creure's que la patria la representen únicament aquells que en el seu sòl hi tenen «per a perdre», repliqués des de *Daily Mail*: «No és que 'l país

estigui governat, és que els minaires són oprimits, i això condueix fatalment als grans odis.»

La veritable causa de la vaga és conseqüència, exclusivament, d'un plet de caràcter econòmic: «El contracte col·lectiu establert en 1910 entre patrons i minaires de la regió on s'ha produït el conflicte, finalitzà a 31 de març darrer. A l'endemà, la Federació dels minaires se preocupà de presentar unes noves bases amb la tendència d'abolir unes tarifes de soldades establertes cinc anys enrera, prenent per patró les bases instituïdes en 1879, quan el preu de la vida resultava un 45 o 50 per 100 més barata que actualment. Concretant, la Federació demanava, per als obrers de la superfície, un jornal mínim aproximadament de set pessetes. Tota la qüestió ha voltat alentorn d'aquesta presentació d'aspiracions.

Abans d'arribar a la vaga, el Govern anglès intentà evitar-la per tots els mitjans, però la raó i la justícia estaven amb els obrers de les mines, i, un cop plantejat el conflicte, refusades per aquests totes les fórmules d'arranjament que no donessin satisfacció completa a les seves reivindicacions, el Govern actuà com a director d'un poble avançat i lliure, i, desoïnt les veus i infundis dels regressius, laborà prop dels propietaris de les mines fins a obtenir la transacció, representada per l'acceptació de les demandes dels minaires.

Els «antipatriotes», els minaires anglesos —la Lliga dels quals ha donat ja més de 200.000 voluntaris a l'exèrcit britànic— s'escudaren des del primer moment del conflicte darrera una posició altament noble i patriòtica. Digueren: «Des del començament de la guerra, únicament els capitalistes propietaris de les mines s'han aprofitat de les necessitats de l'Estat, i ells han obtingut uns beneficis que volen guardar-se íntegrament, sense donar-ne part als obrers. Doncs, mentre aquest estat perduri, nosaltres demanem l'aprovació de les nostres reivindicacions, o que 'l Govern procedeixi a la requisita o nacionalització de les mines, al menys mentre duri la guerra.

Aquesta proposició que 'ls obrers han vingut fent des de l'iniciació del conflicte, ha tingut la sort de pesar més damunt l'opinió del poble anglès i del seu Govern que les insidioses campanyes dels patrioters i conservadors. Aquesta proposició, nacionalista i socialista, perquè afirma la Nació com a l'integració igualitaria de tots els valors que la formen i perquè reivindica el dret a viure o a fer més assequible el dret a viure del proletariat, ha mogut al Govern anglès a intervenir i a resoldre a favor de les reivindicacions dels treballadors el plet plantejat. Després de la solució del conflicte, retornats al treball els milers de braços, la força dels quals és més tangible i eficaç que mai quan vaguen pacíficament menaçants, sentim arrelar-se més fonament en nosaltres l'ilimitada confiança en la futura acció de la nostra democràcia, emmenada a les lluites socials —com l'anglesa— per la serena convicció de les reivindicacions que li cal obtenir, tot avançant pel camí de la reivindicació nacional i afirmant, cada vegada, més i més decididament, l'insubstituïble valor de la seva actuació en la vida de la Nació.

AL VOL

Aquí, a Barcelona, hi ha una Associació o Societat de periodistes que, essencialment, pot dir-se, és més una organització mutualista que no pas altra cosa. Fins, segons tenim entès, tenen una secció mutual per a cases barates per a periodistes. D'aquesta Associació de periodistes ne formen part escriptors i periodistes de totes les ideologies polítiques, religioses i socials.

Tot això està molt rebé, i no res hi ha que observar-hi. El que sí exigeix un comentari és que, aqueixa entitat de periodistes, no sab servir tota l'augusta dignitat que correspon al mutualisme, car no res els fa acudir a la protecció oficial i cercar l'apoi, anc que no més sia moral, de tota llei d'autoritats. I això no està bé en cap mena de periodista i menys als que són escriptors al servei de les ideologies renovadores. Perquè no's comprèn combatre, amb consideració o sense, als alts poders públics, censurar les oligarquies, pretendre anorrear tots els vicis socials, i més que cap altre, el favoritisme i l'obtenció de mercès especials, i després acudir als que produeixen els favors, per a obtenir-los, per a després humiliar-se—se'n diu cortesia—als que's combat vorejant el codi o caient-hi del tot.

Fins que hi hagi una organització socialista a la que per dret s'obtingui el que pertanyi de l'Estat, no és pas moral que cap mena d'institució, entitat o organització, humiliï la personalitat civil que posseeixi als poders oligàrquics, demanant almoines o rendint vassallatges d'humilitat que són del tot oposats a la dignitat humana.

I els periodistes, que apar tenen a la col·lectivitat la possessió plena de l'acció crítica, que apar són una ciutadania viventa, en acció de fortitut i de sobirania civil, són encara els que menys poden pecar en aqueixes hàbituts d'esclavatge oligàrquic que són acció corruptora per a la col·lectivitat i són sosteniment de tota llei de mals usos i de perdurabilitat d'homes dolents, a les accions polítiques dels pobles.

Els periodistes, com els obrers ho fan, haurien de realitzar llur funció mutualista lluny, molt lluny de tota relació, directa o indirecta, amb les corporacions i personatges oficials.

Segur que 'ls periodistes que 'ns llegeixin faràn una rialleta. Que riguin. Nosaltres no riem.

La funció econòmica de Catalunya és tant deficient, és tant disgregada, és tant, només, una suma inorganitzada d'activitats individuals incanalicades en el sentit nacional, que per no res han de sorprendre, a l'adonar-se del seguit de contratemps i dificultats que's presenten a tots els instants i moments. Per això tampoc ens sobten aqueixes intrigues, que són la característica de les relacions entre l'indústria catalana i els poders de l'Estat. Són intrigues d'una lluita entre explotadors, a la que per no res hi entra l'actuar normal de la funció econòmica: tant els poders com la funció econòmica, no corresponen a organització social, ambdues modalitats són extrasocials; ni ve de col·lectivitat, ni va a la col·lectivitat l'actuació que realitzen, car no actuen més que per atendre a profits individuals extrasocials, això és, per a satisfer desviacions morals, del tot antisocials.

Nosaltres sabem ben bé els que són els deures de l'Estat i sabem que, en el règim econòmic de la nostra societat, el poder executiu no té dret a desentendre's de tota una munió de deures que ara deixa incomplets i fins expressament incomplets; més també sabem que aqueix fet el coneix

xen els elements econòmics, i que posseïnt, ademés, un concepte precís de l'incapacitat de l'Estat i de la seva manca de llealtat, els elements econòmics han de saber crear-se la complexitat econòmica indispensable per a prescindir-ne tant com se pugui del poder executiu.

Les societats bancàries de la nostra Catalunya no posseïxen, en termes generals, més que una valúia econòmica sistematitzada a la funció especuladora. Bancs agrícoles, bancs industrials, bancs mercantils, bancs que representin una corporació per a donar facilitats a empreses de la llei que sien, aquí, a Catalunya, no n'hi han. Per això, ara que l'Estat francès ha plantejat el problema dels *abonaments del tresor*, Catalunya, mancada de funció bancària pròpia, cerca l'apoi del Govern en allò que no ha volgut crear per un excés d'egoisme. Si els industrials catalans tinguessin organitzada la funció bancària, la banca catalana descomptaria els abonaments del tresor francès i no hi hauria crisi, i no sols l'indústria realitzaria una acció remuneradora, sinó que l'especulació bancària també deixaria a la nostra terra importants elements de riquesa.

Els Estats Units sembla que tampoc s'han lluit massa, en el seu comportament, al servir a l'Estat francès, i encara, esmenant-se la nostra indústria dels greus pecats que tant de mal li han fet i organitzant una cooperació capitalista que descomptés els abonaments del tresor francès, podria, prescindint de l'Estat, donar-se una bona solució al greu problema que s'acosta.

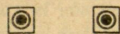
S'ha de dir, però, que el problema concret obrerista de la crisi no s'hauria resolt, perquè el presentar, per part dels obrers, condicions especials als patrons serà la cosa més normal i patriòtica, car avui en dia els problemes econòmics són complexes, i si, de part dels burgesos, se planta cara a l'Estat exigint que se'ls afavoreixi per a guanyar mil·lions — ells ne diuen no deixar als obrers sense feina — l'element productor té aiximateix el dret d'exigir que una part de la riquesa que adquireixin els burgesos vagi als treballadors com remuneració justa de llur esforç.

Que pensin els nostres burgesos en la vaga de minaires del país de Gales i en la dels obrers de cà'n Krupp. Tant els barons anglesos com els capitalistes d'Essen qualificaven d'antipatriòtica la conducta dels obrers, que treballaven fins a caure rendits per a fer augmentar els mil·lions dels burgesos «patriotes»...

La solució donada per Lloyd George és una gran ensenyança: els sacrificis patriòtics els han de fer tots, però no solament els obres. Els rics apilen capital i són perfectes patriotes; els obrers donen sang i vida i són antipatriotes, tantost demanen justícia.

Aqueixa moral conservadora se'n va depressa, depressa, del món.

Que ho sàpiguen els burgesos de Catalunya. Hi ha qui vigila.

RENAIXEMENT

El número de demà conté el següent sumari:

El govern i les Escoles que subvenciona la Diputació de Barcelona.—Esguards, per Maig.—*La descentralització per serveis*, per Frederic Culí i Verdager.—*L'Arquitectura i la crítica*, per R. Giral i Casadesús.—*Glossa matinal*, per Pere de Tera.—*La Diputació de Barcelona i l'Ensenyança Tècnica*, per C.—*Cròniques pedagògiques: Ruta de perfeccionament professional*, per Llorenç Jou i Olió.—*De la nostra vida econòmica*, per F. Rosell.—*Preliminars a l'estudi determinatiu de la Nacionalitat*, per Josep Malloiré.—*Les conferències de la Joventut Nacionalista de Catalunya: L'Ensenyança obligatòria i a càrrec de la Nació*, per Lluís G. Castellà.—*Noticiari*.

Els conflictes socials

El de Reus

FA uns quatre mesos se provocà un conflicte a l'important fàbrica de filats i teixits «La Fabril Algodonera», propietat de don Josep Maria Tarrats, per rivalitats entre les obreres de la mateixa fàbrica, si bé aquestes rivalitats no foren més que una excusa, ja que aquells dies venia el plaç que l'Associació de l'Art Fabril concedí al fabricant per a estudiar una reglamentació de treball i tarifa de preus en la sala de teixits, i com sigui que aquella petició no era del grat d'aquell senyor, aprofità l'ocasió per a despedir a les obreres teixidores i llurs ausiliars, qual parament forçós comprenia unes 300 obreres.

Al cap d'unes quantes setmanes, el parament se feu general en aquell centre fabril, vagant tot el personal, que ascendeix a un miler de treballadors: 800 dones i 200 homes.

La vaga anava transcorrent pacífica, malgrat l'ostentació de forces que, per a garantir la llibertat del treball, se feu als voltants de la fàbrica.

Durant els quatre mesos que dura el conflicte, el fabricant ha intentat enegar la fàbrica diverses vegades, tocant, a l'efecte, la campana que crida al treball als obrers d'aquell centre fabril, no podent lograr el seu fi per manca de personal, doncs quan n'hi acudiren més foren un centenar.

Al principi, abans de que el conflicte prengué les proporcions que té ara, l'Alcaldia i la Junta de Reformes Socials intentaren, repetides vegades, trobar la solució, resultant infructuoses quantes gestions realitzaren, davant l'intransigència del fabricant, el qual volia imposar un càstic, per a tornar al treball, a una dotzena d'obreres que eren les que més s'havien distingit en la defensa dels seus drets.

Algun temps després, intentà la conciliació la primera autoritat de la *provincia*, fracassant els seus intents, també, per no voler retirar el fabricant aquell càstic que imposava a unes quantes obreres pel gran delictes de tenir el valor de llurs conviccions i rebel·lar-se contra l'explotació de que eren objecte.

Al veure el patró que els obrers no cedien a les seves pretensions i veient-se impotent per a desfer la seva unió, acudí al Centre Industrial i Mercantil en demanda d'apoi. Aquest Centre—quai constitució s'ha fet tant sols amb el fi de desbaratar l'organització obrera, que en aparença és prou perfeccionada, si bé adoleix de molts defectes i que si vol conservar-se s'han de corregir—secundà desseguida els plans del fabricant, i, a l'efecte, convocà reunió de tots els gremis que integren aquella entitat per a que acordessin, per a un dia senyalat, despedir a tots els operaris.

Una vegada prè aquest acord inhumà, uns estaments l'anunciaren amb els dies d'anticipació que prevé la llei i altres el posaren en pràctica al dia següent.

Davant d'aquest paorós conflicte que s'anunciava, la Junta de Reformes Socials intentà una nova conciliació, que fracassà com les anteriors.

El mateix succeí a una Comissió que's nomenà del si de l'Ajuntament, malgrat els bons desigs que encloïen les llurs acertades gestions, si bé aquestes negociacions no fracassaren per l'intransigència del fabricant sinó per culpa dels obrers, ja que s'acordaren unes bases de solució entre els seus representants i els del fabricant, i que després la reunió general d'obrers rebutjà.

La no acceptació d'aquestes bases—les quals, hem de confessar-ho, eren altament honroses per a la classe obrera, ja que en elles se'ls concedia la reglamentació del treball i augment de preus en els teixits, desapareixia el càstic que volia im-

posar el fabricant a un determinat nombre d'obreres i, per últim, se retirava la denúncia que per injúries s'havia presentat contra alguns individus de la Comissió de vaga—provocà alguna escisió entre els obrers, que desaparegué per complet a l'esclatar el locaut, ja que, per damunt de totes les diferències que podés haver-hi entre els obrers, hi havia l'enemic comú, la classe patronal, que presentava batalla.

Durant els deu dies que dura el paorós conflicte que ha paralitzat quasi per complet la vida de nostra volguda ciutat, la classe patronal ha fet tota mena de coaccions vers els industrials que's negaven a secundar llurs plans, sense que hagin estat ni tant sols amonestats per qui correspon.

L'actitut provocativa de la classe patronal, contrasta amb l'observada per la classe obrera, que no ha pogut ésser més correcta i digna, havent-se captat l'apreci i l'agraïment de tota la població.

El Centre Industrial i Mercantil, en vista de que amb el locaut no aconseguia el que's proposava, que era fer sucumbir als obrers per la fam, ha decidit canviar la tàctica, i, a l'efecte, ha anunciat per a demà, dimecres, l'aixecament del locaut.

Aquest canvi de procediment de la classe patronal obeeix a convertir el locaut en vaga, per a així poder recrutar obrers inconcients, que sempre se'n troben, que traeixin als seus companys, acudint al treball, i hi hagi topades entre uns i altres que donin lloc a poder-ne empresonar uns quants i els restants, esporuguits, cedixin a llurs pretensions i vingui la desorganització de la classe obrera.

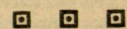
A l'hora que escrivim aquestes ratlles s'estàn fent noves negociacions per a arranjar el conflicte, sense que puguem avançar quin resultat donaran, si bé l'impressió que ahir traguérem era, de part dels obrers, molt optimista.

Aquestes negociacions les porta a cap el jutge de primera instància, en Joan Hidalgo, a qui ca felicitar, per haver lograt, quan menys, treure'n aquell pessimisme regnant en tota la població, i que no'ns deixava obrir per enlloc el raig de llum que havia d'il·luminar als que intentessin solucionar aquest paorós conflicte, que ha portat la misèria a unes 300 llars d'honorats fills del treball.

En altre article, donarem compte del resultat d'aquestes gestions, que no cal dir quant celebràrem donessin un resultat satisfactori en bé dels obrers, particularment, i de la població en general.

MARIÀN ROCA

Reus, 27 Juliol 1915

El dels marins mercants

La menaça de vaga general que'ls obrers marítims tenien feta per a portar-la a la pràctica el passat dimecres, dia 25 de l'actual, ha sofert un ajornament fins al proper Octubre, en vista de que les cases armadores del Mediterrani han acceptat, de moment, les demandes que se'ls havien fet, i degut també a que'ls obrers del mar tenen, des de la passada vaga marítima del mes de Maig de l'any 1914, la promesa, solemnement feta pel Govern espanyol, de que serà un fet la reglamentació del treball a bordo i la creació del Montepiu Nàutic, destinant-hi una part de les primes de navegació que les empreses navieres percibeixen de l'Estat.

Els obrers volen apurar les actituds pacífiques i esperen, per tant, a que s'obrin les Corts espanyoles, que són qui han de legislar, en definitiva, segons en Dato, respecte de les peticions que'ls treballadors dels vaixells mercants tenen fetes.

Tenim una gran satisfacció en fer constar en les planes de LA NACIÓ el triomf que en principi els obrers marítims han assolit, però, al propi temps, nosaltres, que no creiem pas que sistemàticament els nuclis obrers hagin d'adoptar actituds de violència quan de conseguir millores de treball se tracti, ens volem permetre recomanar-los, anc

que, per tractar-se de qui es tracta, la recomanació si gui sobrer, puix prou proves han donat, els marins mercants, de tenir un just concepte de la seva dignitat professional, que no se'n fiin massa de l'intervenció governamental en els seus afers.

Hi ha Governos, com l'anglès, que són posseïdors d'un recte sentit social, que, a l'aplicar-lo a les qüestions que l'obrerisme planteja, dona resultats òptims, però a l'Estat espanyol, que els grans problemes i llurs solucions depenen, quasi bé sempre, de mecquins i particulars interessos d'un o alguns potentats de rellevants influències polítiques, l'acció social intervencionista de l'Estat no té cap valor ni efectivitat. Per això els obrers de Reus l'han rebutjada.

Prou escarments tenen els obrers, i més encara ne tindran si al pactar amb l'Estat no s'investeixen d'una ferma entesa que els impossibiliti el tolerar que llurs aspiracions siguin objecte de befas i enganys.

No fa pas massa temps per a que els treballadors ho hagin pogut oblidar, que l'intervenció de l'Estat espanyol se deixà sentir damunt l'organització obrera dels carrilaires i en el conflicte de l'art textil de Catalunya, i ja sabem com aquelles intervencions foren fetes, i sabem, encara més, els resultats que elles tingueren.

Que l'intervenció de l'Estat, ara, en el conflicte marítim, nos sigui una repetició d'aquelles intervencions i que els obrers, creient-se amb dret a ésser emparats per l'Estat, no's trobin amb la pròpia organització desballestada i amb llurs aspiracions devingudes, per les traves i impediments per l'Estat imposats, cosa difícilment realitzable.—J.

Acció Catalanista

Casal Nacionalista Martinenc

La revetlla de Sant Jaume, dia 24, se celebrà, en el local d'aquesta entitat, l'anunciat míting d'afirmació de les noves orientacions de l'Unió Catalanista, veient-se regularment concorregut.

El President del Casal obrí l'acte, explicant-ne la finalitat, que, digué, no era altra que la de demostrar públicament que l'Unió Catalanista Martinenc, a l'efectuar el míting, confirmava, una volta més, la seva adhesió al criteri de l'Unió Catalanista. Cedi seguidament la Presidència al Delegat de la mateixa, que ho fou l'individu de la Joventut Nacionalista de Catalunya, en F. Pineda i Verdager.

A continuació feren ús de la paraula en E. Nadal i Blanch, qui pronuncià un parlament amarat de doctrina nacionalista i social; en Josep M. Giber, qui glosà acuradament diversos punts de les noves orientacions nacionalistes; en Pere Oliver, qui també ho feu, dient que les nostres proclamacions responen al veritable sentit modern; i finalment el nostre company Pineda clogué l'acte amb un llarg i magnífic discurs, eminentment sociològic, aduint i explicant, com ell sab fer-ho, varies proves que'l feren mereixedor de la xardorosa ovació que'l públic li tributà.

Els demés actes anunciats, se vegeren sumament concorreguts.

Comité de Premsa de la Unió Catalanista

Nombre actual d'abonats a
RENAIXEMENT i LA NACIÓ

1008

Nombre de sotscrits a la coope-
ració de 50 pessetes

93

NOVES

PRÒXIMES a inaugurar-se les Escoles Catalanistes del Casal Catalanista del districte II, Alvarez, 6, principal, se fa avinent a tots els pares, que poden presentar-se els dimarts, dijous i dissabtes, de 9 a 11 de la nit, per a sol·licitar l'inscripció de llurs fills o filles.

Les referides escoles seran completament gratuïtes i les criatures deurán tenir, al menys, quatre anys i no passar dels sis.

El programa de la novena festa de la nostra dansa nacional, que enguany ha de tenir lloc a Vallvidrera, el diumenge, dia 8 d'Agost, està ja del tot enllestí, i es desenrotllarà, poc més o menys, en la mateixa forma dels anys anteriors.

En el proper número, donarem el programa detallat de la festa, que, per l'entusiasme que l'anunci de la seva celebració ha despertat, és de preveure assolirà un èxit major que l'assolí en els anys precedents.

Al Casal Catalanista del Poble Nou (Wad-Ras, 218, baixos), hi tindrà lloc, avui, dissapte, a les deu de la vetlla, la conferència d'En Pere Oliver i Domenge, sobre «La Catalunya insular».

Aquesta conferència, forma part del cicle organitzat per la Joventut Nacionalista de Catalunya.

Organitzada per la Cooperativa Mutual Catalana, avui, dissapte, a les 10 de la vetlla, tindrà lloc, davant del seu estatge del Pont de la Parra, una escollida audició de sardanes, a càrrec de l'aplaudida cobla «Barcino».

La notable revista «El Teatre Català» ha començat la publicació en folletó de la magnífica obra de l'eximí dramaturg Ignasi Iglesias, «Girasol», joia de la moderna literatura dramàtica catalana, que acaba d'obtenir un èxit immens en les representacions del «Cicle Històric de la Comèdia Catalana».

Demà, diumenge, tindran lloc en el Casal Catalanista del Districte III, les festes que ha organitzat l'Esbart Barceloní de Dançaires del mateix Casal, en commemoració del primer aniversari de la seva fundació.

Heu's-aquí l'ordre del programa.

Mati.—A dos quarts de 12.—Vermut d'honor als fundadors de l'Esbart, i a les senyoretes que componen el mateix.

D'Hostalrich a l'Hotel Martín

(SANT HILARI)

Teléfono { Hostalrich 407
Xarxa Garriga { (particular)
Sant Hilari 422

Servei especial d'Automòbils
LA HISPANO-HILARIENCA

Passatge: 8 pessetes Anar i tornar: 14'15
10 kilos equipatge (en el mateix auto): 1 pta.

Sortida de Barcelona: a les 14'23
Arribada a l'Hotel: a les 18

Per encàrrecs de seients i cotxes especials per a família, al
Despatx Central: Rbla. del Centre, 8 - BARCELONA

Tarde.—A les 5.—Selecta audició de Sardanes i Ballets populars.

Nit.—A les 10.—Gran festival de sardanes a càrrec de la coneguda «Cobla Barcino», en el que hi tindrà lloc un gran Concurs de sardanistes, repartint-se valiosos premis en metàl·lic.

Acabat el concurs tindrà lloc una selecta «Audició de Sardanes».

En aquests actes hi queden convidats tots els aimants de les nostres dances.

La vuitena conferència de la sèrie que vé celebrant la Joventut Nacionalista de Catalunya, tingué lloc el prop passat dissapte al Casal Nacionalista Sagrerenc, anant a càrrec de l'individu de la mateixa i professor de matemàtiques, En Lluís G. Castellà, qui desenrotllà el tema «L'ensenyança obligatoria i a càrrec de la Nació».

La competència que en aquets assumptes té l'amic Castellà, quedà demostrada en tot el curs del seu notable treball, del qual «Renaixement» d'aquesta setmana en publicarà una extensa relació.

S'estàn fent els preparatius necessaris per a que per la tardor dongui una conferència pública a Tarragona, el president de l'Unió Catalanista Dr. Martí i Julià.

L'acte serà de capdal transcendència, no sols per ésser la vigorosa personalitat del president de la Unió Catalanista a qui s'ha confiat la conferència, sinó pel tema de palpitant actualitat que desenrotllarà.

Hem rebut el primer número del Butlletí que, mesalment, ha començat a publicar el «Centre Excursionista Barceloní».

El Consell Directiu d'aquesta entitat, que ha quedat instal·lada al carrer de la Boria, 17, pral. s'ha constituït com segueix:

President, Domènec Llobet. — **Vice-President,** Marius Pons. — **Secretari,** Miquel Baucells. — **Vice-Secretari,** Alfons Lafont. — **Tresorer,** Lluís Pla. — **Comptador,** Josep Sitjar. — **Bibliotecari,** Marc Riera. — **Vocals:** Obdulí Lagarriga, Joan Basart, Rafel Vazquez, Carles Navarro.

Avui, dissapte, a les 10 de la vetlla, tindrà lloc en el Casal Nacionalista Sagrerenc, (Sagrer, 155, «Càn Gaig») una conferència pública a càrrec del seu President, En Ramón Durán, baix el tema «L'Unió Catalanista ha sigut sempre evolucionista en sentit progressiu—L' hora d'ara de l'U. C.»

El Centre Republicà Català «Sang Nova» d'Hostafrancs, ens notifica que, des d'avui, té instal·lat son estatge social en el carrer de Tarragona, 87, i el de les escoles que sosté, al carrer d'en Vilardell, 16.

Aquests canvis d'estatge, que signifiquen notables millores per a l'entitat, és de creure que seran vistes amb satisfacció per tots els seus socis.

• • LA NACIÓ • •

EDICIÓ DEL COMITÉ DE PREMSA
DE LA UNIÓN CATALANISTA

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

1 pesseta trimestre -- Estranger: 1'50 pessetes

COMBINACIÓ AMB «RENAIXEMENT»

2'50 pessetes trimestre -- Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.ª, S. en C.—Mallorca, 257 bis

Migranya, Dolors Neuràlgics,
Febres, etc.

es curen amb

Kalmine

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu,
J. Uriach i Cia., J. SEGALÀ

AL DETALL: en totes les farmàcies

CAPSES D'UN CATXET: 35 cts.

Calçat a Mida

BENET FERRER

Carrer de Camalleres, 4

Pintura Decorativa :::::

PERE PASCUAL

Encàrrecs: Ribau, 25, entl., 2.^a

METXERO FÉNIX - BARCELONA

Modes i Merceria :::::
de Masià i Delclós

S. en C.

Brodats, Cintes, Sedes, Gasses,
Puntes, Botons, Agulles, etc., etc.

Preus incompetibles

HOSPITAL, 21

Fàbrica de Xocolates

Qualitats selectes

Productes purs

Francese Castellà

Plaça de la Llana, 18

Fàbrica de Guants

de pell i de punt

DIPÓSIT DE MITGES I MITJONS

Classes selectes

VENDA A L'ENGROS I A LA MENUDA

Junqueres, 12, pral.

Anuncis

A LES PUBLICACIONS DEL

COMITÉ DE PREMSA DE L'UNIO CATALANISTA

Renaixement ≡ La Nació

DEMANEU CONDICIONS I TARIFA

A L'AGENCIA GENERAL DE PUBLICITAT «LABOR»

Passeig de Gracia, 125 - Barcelona

Tallers Gràfics

J. SABADELL & C.^a, S. en C.

— — Obres de text — —
Revistes : Periòdics . Fascicles
Catàlegs : Circulars : Factures
Talonaris : Memoràndums : Es-
queles mortuòries : Targetes i
tota mena de treballs comercials

: Casa especial per a Carnets :
Calendaris i Etiquetes en relleu

Mostruaris de totes menes
:: i Llibres ratllats ::
Religats de luxe i econòmics

UAB

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Mallorca, 257 bis-BARCELONA

TELEFÓN 7210